

Veljko TURANJANIN,
Pravni fakultet Univerziteta
u Kragujevcu
Višnja MILEKIĆ,
Pravni fakultet Univerziteta
u Kragujevcu

Prikaz
Primljeno: 15. aprila 2013. god.

**Prikaz regionalne konferencije „POJEDNOSTAVLJENE FORME
POSTUPANJA U KRIVIČNIM STVARIMA – REGIONALNA
KRIVIČNOPROCESNA ZAKONODAVSTVA
I ISKUSTVA U PRIMENI“
(Beograd, 20-21. maja 2013. god.)**

Pod pokroviteljstvom OEBS-Misije u Srbiji u Beogradu je 20-21. maja 2013. godine održana regionalna konferencija pod nazivom „*Pojednostavljene forme postupanja u krivičnim stvarima: Regionalna krivičnoprocesna zakonodavstva i iskustva u primeni*”. Na konferenciji se diskutovalo o izuzetno značajnoj problematici za krivičnoprocesna zakonodavstva država regiona. Konferencija je okupila 26 autora iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Slovenije i Makedonije, koji su predstavili svoje referate. Pozdravne reči naučnom skupu uputili su: gospodin Dragomir Milojević, v.f. predsednika Vrhovnog kasacionog suda Srbije, dr Danilo Nikolić, državni sekretar u Ministarstvu pravde i državne uprave, gospodin Vladimir Vukčević, tužilac za ratne zločine Republike Srbije, ambasador Vensen Dežer, šef delegacije Evropske unije u Srbiji i ambasador Peter Burkhard, šef Misije OEBS u Srbiji. Nakon pozdravnih reči prof. dr Stanko Bejatović, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu i predsednik Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu i gospodin Ivan Jovanović, pravni savetnik Misije OEBS-a u Srbiji predstavili su zbornik radova pripremljen za konferenciju.

Uvodni referat pod nazivom „*Pojednostavljene forme postupanja kao bitno obeležje reformi krivično-procesnog zakonodavstva zemalja u regionu*“ imao je prof. dr Stanko Bejatović. Kroz rad je izvršena analiza pitanja u vezi sa pojednostavljenim formama postupanja u regionu, koja je pokazala njihovu sve veću prisutnost u krivičnoprocesnim zakonodavstvima država regiona. Pojednostavljene forme postupanja su uzele različite pojavne oblike, što je prihvatila i teorija krivičnog procesnog prava, ali i praksa, iako su konstatovane ne male razlike u njihovoj normativnoj razradi u navedenim državama. Ipak, u radu je naglašeno da zakonodavac u normativnoj razradi većeg broja pitanja u ovoj problematici u novom ZKP-u Republike Srbije nije sledio preovlađujuće stavove struke, odustajući od usvajanja predloženih izmena i dopuna ovog zakonskog teksta, a koji posao u svakom slučaju treba da bude nastavljen kako bi krivičnoprocesno zakonodavstvo Srbije dobilo zakonska rešenja koja su u skladu sa većinskim zalaganjem struke.

Referat pod nazivom „*Osnovna načela krivičnog procesnog prava i pojednostavljene forme postupanja u krivičnim stvarima*” izložio je prof. dr Vojislav Đurđić, redovni profesor Pravnog fakulteta u Nišu. U referatu je iznet zaključak da preuređenje osnovnih načela krivičnog postupka i propisivanje garancija prava na odbranu koje nisu prilagođene javnotužilačkoj istrazi i stranački oblikovanom glavnom pretresu bude sumnju da li je novim Zakonikom o krivičnom postupku osigurano pravično suđenje, budući da su brojna zakonska rešenja koja dovode u pitanje načelo pravičnog postupka, dok su drugim zakonskim odredbama ograničena i načela neposrednosti i kontradiktornosti.

O odnosu načela materijalne istine sa pojednostavljenim procesnim formama u referatu pod nazivom „*Odnos načela istine i pojednostavljenih formi krivičnog postupanja*” govorio je prof. dr Milan Škulić, redovni prof. Pravnog fakulteta u Beogradu. Načelo materijale istine, koje se u klasičnom evropsko-kontinentalnom krivičnoprocesnom zakonodavstvu shvata kao jedan od suštinskih principa krivičnog postupka, u Srbiji je postalo jedno od najdiskutovanijih načela, a što je u neposrednoj vezi sa reformom krivičnoprocesnog zakonodavstva. Analizirajući odnos ovog načela sa drugim načelima krivičnog procesnog prava, a pre svega sa načelom oportuniteta, te pojedinim oblicima pojednostavljenog postupanja, a pre svega sa sporazumom o priznanju krivice i sumarnog okončanja glavnog pretresa na osnovu priznanja krivice optuženog, te postupcima za izricanje krivičnih sankcija bez glavnog pretresa, autor je zaključio da je u novom ZKP-u došlo do pogrešnog i štetnog devalviranja načela istine.

U referatu pod nazivom „*Osnovne karakteristike sistema krivične istrage u zakonodavstvu Bosne i Hercegovine i njen uticaj na pojednostavljenje krivičnog postupka*” akademik prof. dr Miodrag Simović, redovni profesor

Pravnog fakulteta u Banjoj Luci i potpredsednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, je zaključio da su u dosadašnjoj primeni zakona o krivičnom postupku u Bosni i Hercegovini sadržani brojni argumenti koji idu u prilog tužilačkom u odnosu na sudski koncept istrage, koji doprinosi efikasnijem krivičnom postupku i znatno većem stepenu aktivnosti tužioca, te dosta jasnijem i adekvatnijem načinu regulisanja odgovornosti za neefikasnost istrage. Takođe, trebalo bi raditi na saradnji između ovlašćenih službenih lica i tužilaštava, jer je, sa jedne strane, neophodno da ovlašćena službena lica pristanu na određene mere institucionalne reforme, a posebno da učine znatne napore da bi se delotvorno podigao nivo njihove transparentnosti, profesionalnosti i odgovornosti, dok je, sa druge strane, neophodno ojačati kapacitet sudova za kontrolu istrage i osnažiti vanjsku nezavisnost tužilaštava i unutrašnji nadzor u njima.

Pojednostavljene forme postupanja u krivičnom procesnom zakonodavstvu Slovenije objasnio je prof. dr Vid Jakulin, redovni profesor Pravnog fakulteta u Ljubljani. U radu pod nazivom „*Pojednostavljene forme postupanja u kazneno-procesnom zakonodavstvu Slovenije*”, autor je, pre svega, istakao da se navedene forme u slovenačkom Zakonu o krivičnom postupku mogu podeliti na skraćeni krivični postupak i pojednostavljene procesne forme u prethodnom postupku (gde spadaju poravnanje i obustava krivičnog gonjenja) i u postupku pred sudom (gde postoji postupak izdavanja kaznenog naloga i sporazum o priznanju krivice), ali da se, uprkos činjenici da ove forme pojednostavljenog postupanja mogu da doprinesu bržem i efikasnijem razrešenju krivičnih slučajeva, neka od normativno razrađenih rešenja smatraju diskutabilnim, pa zbog toga zaključuje da neće doprineti većoj pravičnosti i povećanju poverenja građana u pravosuđe. Istu problematiku u Crnoj Gori obradio je u referatu pod nazivom „*Pojednostavljene forme postupanja u novom ZKP-u Crne Gore*” i prezentovao na konferenciji prof. dr Drago Radulović, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Predstavljajući rešenja zastupljena u crnogorskom pravu, autor je zaključio da efikasnost krivičnog postupka nije statička kategorija van prostora i vremena, već je vezana za stanje u društvu i uslovljena njegovom homogenošću, usled čega zakone, bez obzira na to koliko ih radili pod uticajem stranog zakonodavstva ili sugestija stranih eksperata, treba usklađivati sa stvarnošću kako bi bili zaista primenljivi.

Kroz referat „*Ubrzanje postupka kao jedan od ciljeva reforme krivičnog postupka u Republici Makedoniji*”, prof. dr Gordan Kalajdžijev, redovni profesor na Pravnom fakultetu „Justinijan Prvi“ u Skoplju, je istakao, objašnjavajući ubrzane postupke (skraćeni krivični postupak, medijaciju i kazneni nalog) da je, kao i u drugim državama regiona, pojednostavljenje i ubrzanje krivičnog postupka bio jedan od glavnih ciljeva reforme, u kom cilju je napušten kako suds-

ki koncept istrage, tako i sudski paternalizam u celini, zbog čega sud ne samo da više neće snositi deo tereta dokazivanja nego ima prekluziju i na predlaganje dokaza od strane stranaka.

Nakon uvodnih izlaganja o pojednostavljenim formama postupanja izloženo je devet referata o sporazumu o priznanju krivičnog dela u zemljama regiona. Prvi referat, pod nazivom „*Sporazumi o priznanju krivičnog dela kao reprezentativna forma pojednostavljenog postupanja u krivičnim stvarima*”, izneo je dr Danilo Nikolić, državni sekretar u Ministarstvu pravde i državne uprave Republike Srbije. U svom izlaganju objasnio je promene u normativnom regulisanju sporazuma, budući da je ovaj pravni institut u Srbiji usavršen i prilagođen potrebama pravnog sistema, zatim postupak njegovog zaključenja, sadržaj i sudsku ocenu sporazuma, te presudu donetu ovim putem.

O iskustvima Tužilaštva za organizovani kriminal u primeni instituta sporazuma o priznanju krivičnog dela u istoimenom koautorskom referatu gospodina Miljka Radisavljevića, tužioca za organizovani kriminal Republike Srbije i gospodina Predraga Četkovića, Višeg savetnika u Tužilaštvu za organizovani kriminal govorio je kolega Četković, koji je u svom izlaganju zaključio da su iskustva Tužilaštva za tri i po godine od početka primene ovog pravnog instituta bogata i uglavnom pozitivna, ali da još uvek ima dilema vezanih za primenu sporazuma koje dosadašnja praksa nije rešila. Zatim, o primeni instituta u Tužilaštvu za ratne zločine, govorila je gospođa Snežana Stanojković, zamenik tužioca za ratne zločine Republike Srbije, koja je priložila referat „*Iskustva Tužilaštva za ratne zločine u primeni sporazuma o priznanju krivičnog dela*”, zaključujući da se u praksi institut pokazao kao opravdan i da je dao dobre rezultate, posebno naglasivši da je njegovom primenom do svog punog izražaja došlo načelo procesne ekonomije, jer se sud, oštećeni, svedoci, veštaci, stranke i branioци ne moraju izlagati dodatnim troškovima vezanim za glavni pretres.

Budući da se u Bosni i Hercegovini sporazum o priznanju krivice primenjuje već deset godina, dr Veljko Ikanović, sudija Vrhovnog suda Republike Srpske, izložio je rad pod nazivom „*Pregovaranje o krivici nakon desetogodišnje primjene u Bosni i Hercegovini*”, u kome je zaključio da se sporazum o priznanju krivice uspešno primenjuje u Republici Srpskoj, te da je prihvaćen mnogo lakše nego što se to očekivalo, što ne znači da nije bilo određenih problema, dilema i nerazumevanja i danas prisutnih, ali koje fleksibilna sudska praksa rešava na prihvatljiv način, utirući time put za buduće zakonske promene. Takođe, o pojedinim oblicima pojednostavljenog postupanja u Bosni i Hercegovini govorio je gospodin Damjan Kaurinović, predsednik Apelacionog suda Brčko Distrikta, u referatu „*Potvrđivanje optužnice i izjašnjavanje o krivici kao oblici pojednostavljenog krivičnog postupka u BiH*”, smatrajući da te

dve procesne forme predstavljaju pojednostavljene procesne forme i obavezne procesne radnje, čije je uvođenje u krivične postupke Bosne i Hercegovine opravdalo očekivanja sa aspekta efikasnosti i ekonomičnosti krivičnog postupka i prava na suđenje u razumnom roku.

Kolege iz Makedonije priložile su tri referata o pregovaranju i sporazumevanju o krivici u ovoj državi. Najpre, prof. dr Gordana Lažetić-Bužarovska, profesor Pravnog fakulteta „Justinijan Prvi“ u Skoplju, izložila je rad „*Postupak sporazumevanja prema ZKP Republike Makedonije*“, zaključujući da odredbe novog ZKP-a Makedonije lociraju koncept kaznene pravde u okviru savremenih evropsko-kontinentalnih sistema s izraženim akuzatorskim elementima, a čiji je cilj povećanje efikasnosti i ekonomičnosti kaznene pravde, ali i dužno poštovanje garancije odbrane optuženog i prava oštećenog, s tim što je nesporna činjenica da će samo pravilna primena sporazumevanja u praksi omogućiti efikasniji i brži krivični postupak koji neće ići na uštrb pravičnosti postupanja i odmeravanja krivične sankcije. Referat „*Nova uloga javnog tužioca u ubrzanim postupcima u Makedoniji s posebnim osvrtom na dogovaranje*“ predstavila je Maja Koneska, tužilac u Tužilaštvu za organizovani kriminal i korupciju u Makedoniji, stavivši poseban akcenat na način na koji se štite prava oštećenog u postupku pregovaranja. Konačno, neizbežno je sporazum o priznanju krivice posmatrati i sa strane branioca optuženog u krivičnom postupku, te je rad „*Postupak dogovora o krivici s aspekta branioca*“ izložio gospodin Deljo Kadiev, advokat iz Skoplja, objasnivši način na koji treba pristupiti pregovaranju, zaštiti integriteta drugog učesnika u postupku, neophodnost poznavanja predmeta i dokaza, obavezu upoznavanja optuženog o svim činjenicama, momenat do kojeg je moguće dogovaranje u Makedoniji, te samo dogovaranje i ročište na kome se odlučuje o sporazumu.

Poslednji referat iz ove oblasti, pod nazivom „*Pritvor u skraćenom krivičnom postupku i u sporazumu o priznanju krivice*“, izneo je gospodin Siniša Važić, sudija Apelacionog suda u Beogradu, koji je naglasio da je lična sloboda jedan od temeljnih uslova koji načelno svi treba da uživaju i da na nju imaju pravo, a da se ograničavanja prava na istu moraju smatrati izuzetkom, dok pritvor, kao najteža mera kojom se obezbeđuje prisustvo okrivljenog, posebno traži i zahteva brižljivu ocenu, te odgovoran pristup suda kada o njemu odlučuje, naročito objašnjavajući dilemu koja se pojavila u sudskoj praksi u slučaju zaključenja sporazuma o priznanju krivice kada pritvor nije element sporazuma, ali okrivljeni smatra da bi ga trebalo pustiti na slobodu do momenta pozivanja od strane ustanove za izdržavanje krivičnih sankcija.

Drugog konferencijskog dana predstavljeno je devet referata, kroz koje su autori prikazali različite forme pojednostavljenog postupanja u krivičnim

stvarima u državama regiona. Uvodne napomene su dali gospođa Romana Švajger, šefica Odelenja za vladavinu prava i ljudska prava OEBS misije u Srbiji, i prof. dr Stanko Bejatović, nakon čega su autori predstavili svoje radove. Kroz referat pod nazivom „*Državni tužilac kao subjekt skraćениh i pojednostavljenih krivičnih postupaka u Sloveniji*”, prof. dr Zvonko Fišer, generalni državni tužilac Republike Slovenije, objasnio je da Slovenija spada u red retkih država koje još uvek nisu reformisale svoj krivični postupak u pravcu koji preovladava u Evropi počev od kraja osamdesetih godina dvadesetog veka i osvrnuo se na novije pravne institute slovenačkog krivičnog procesnog prava koji dovode do skraćениh ili pojednostavljenih postupaka. Predstavio je slovenačko iskustvo, s posebnim osvrtom na ulogu državnog tužioca kao organa gonjenja u javnom interesu, koje se odnosi na uslovno odloženo krivično gonjenje, poravnanje, nalog za kažnjavanje i sporazum o priznanju krivice, posebno naglašavajući da stranke imaju mogućnost da se dogovore i o drugačijem sastavu suda nego što je to zakonom propisano.

U koautorskom radu pod nazivom „*Oportunitet krivičnog gonjenja i dosadašnja iskustva u njegovoj primeni*”, dr Goran Ilić, zamenik Republičkog javnog tužioca Republike Srbije i mr Jasmina Kiurski, zamenik Apelacionog javnog tužioca u Beogradu, prikazali su primenu oportuniteta krivičnog gonjenja u praksi Republike Srbije u periodu od nepunih deset godina i ukazali na njegov značaj i probleme u samoj primeni. Autori su zaključili da je potrebno pre svega stvoriti uslove za rad javnih tužilaca i motivisati ih za primenu načela oportuniteta kada su posredi lakša krivična dela, kako bi sa jedne strane rasteretili sudove, a sa druge strane više pažnje i vremena posvetili obradi složenih i kompleksnih predmeta i tako omogućili punu efikasnost pravosudnog sistema. O istoj problematici u Crnoj Gori govorio je dr Radomir Prelević, advokat iz Podgorice, u referatu pod nazivom „*Oportunitet krivičnog gonjenja kao pojednostavljena forma rješavanja krivične stvari u Crnoj Gori*”, u kome je, uz prethodnu analizu pozitivnopravnog regulisanja načela oportuniteta krivičnog gonjenja i analitičkih podataka o njegovoj primeni u Crnoj Gori, izveo zaključke da odredbe Zakonika o krivičnom postupku iz 2009. godine, zatim Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku od 2011. godine, kao i Pravilnik o odloženom krivičnom gonjenju iz 2010. godine predstavljaju optimalan pravni okvir za valjanu primenu načela oportuniteta krivičnog gonjenja i da Državno tužilaštvo Crne Gore kontinuirano primenjuje zakonske odredbe o ovom načelu.

Skraćene krivične postupke u Republici Hrvatskoj objasnio je dr Tadija Bubalović, docent Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, u radu pod nazivom „*Skraćeni kazneni postupci u hrvatskom kaznenom zakonodavstvu*”, u kome je

istakao da je hrvatsko krivično procesno zakonodavstvo prihvatilo opšteprihvaćene legislativne standarde ranije usvojene u evropskim nacionalnim zakonodavstvima i međunarodnom pravu, kao i da je pozitivnim zakonskim rešenjima o skraćenim oblicima postupanja na zadovoljavajući način uspostavljena ravnoteža između nastojanja za delotvornošću krivičnog postupka i potrebe poštovanja temeljnih ljudskih prava okrivljenog u tim postupcima. Analizu skraćenog krivičnog postupka u evropskom krivičnom pravu izložio je prof. dr Berislav Pavišić, redovni profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, u radu pod nazivom „*Neka pitanja skraćenog kaznenog postupka u evropskom kaznenom pravu*”, istakavši da skraćeni krivični postupak u važećem krivičnom pravu ima veliki značaj i da u njemu valja razvijati alternativne ustanove krivičnog prava i propisati mogućnosti priznavanja krivice za određeno krivično delo, jer je osnovno pravo svake osobe da prizna određenu činjenicu, bez obzira što to može uticati na utvrđivanje istine.

Referat „*Postupak za izdavanje kaznenog naloga: procesno zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini i regionalni uporednopravni osvrt*“ predstavila je prof. dr Hajrija Sijerčić-Čolić, redovni profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, u kome je istakla da je zajednička težnja u svim pojednostavljenim oblicima vođenja krivičnog postupka ubrzanje raspravljanja o krivičnom događaju i izricanje sankcije ili mere uz uvažavanje osnovnih procesnih prava optužene osobe, kao i da se u Bosni i Hercegovini ne posvećuje dovoljno pažnje ovim temama, a čiji je sistem opterećen ne samo složenijim i teškim krivičnim delima, već i onim koja se svrstavaju u red lakših i jednostavnijih.

Problematiku skraćenog krivičnog postupka u Srbiji u zemaljama regiona izložili su Ivan Jovanović i Miroljub Stanisavljević, pravni savetnici u Odeljenju za ljudska prava i vladavinu prava u Misiji OEBS u Srbiji, u koautorskom radu „*Skraćeni krivični postupak u krivičnom procesnom zakonodavstvu Srbije i zemalja regiona*”, u kome su naveli da sve zemlje regiona, s izuzetkom Bosne i Hercegovine, poznaju skraćeni krivični postupak u tradicionalnom smislu i propisuju ga sa određenim varijacijama, kao i da se praksa primene skraćenog postupka po novom ZKP Srbije očekuje od oktobra 2013. godine, te da će ona pokazati koliko su ispunjena očekivanja od ovog oblika pojednostavljenog postupka u pogledu doprinosa željenom opštem porastu efikasnosti krivičnog postupka i suzbijanja kriminaliteta, kao i da li je do toga došlo na uštrb nekih zagarantovanih prava okrivljenog.

Razmatrajući primenu pojednostavljenih formi postupanja u prekršajnim postupcima u Bosni i Hercegovini, prof. dr Ljubinko Mitrović, vanredni profesor Univerziteta u Banjoj Luci, u referatu pod nazivom „*Pojednostavljene forme postupanja u prekršajnim stvarima BiH*”, zaključio je da prezentovani

statistički pokazatelji izdatih prekršajnih naloga, kao i obrazložene dobre i loše strane ove forme postupanja u prekršajnim stvarima, govore u prilog tome da je koncept prekršajnog naloga postigao svoj osnovni cilj, a to je uvođenje jednog efikasnog, svrshodnog i ekonomičnog procesnog instituta, dok je istovremeno eliminisan dotadašnji postupak naplate novčane kazne na licu mesta kao posebne forme postupanja prekršajnih organa koja je bila izuzetno česta u zemljama regiona, egzistirajući sa nizom mana i primedbi od kojih se najveća odnosila svakako na široko prisutnu korupciju lica koji su bili nadležni za naplatu novčane kazne na licu mesta.

Poslednji izloženi referat pod nazivom „*Oduzimanje imovinske koristi i pojednostavljene forme postupaka u krivičnim stvarima*”, predstavlja koautorski rad mr Aleksandra Jevšeka, koordinatora IPA projekta za BiH i mr Milimira Govedarice, načelnika Odeljenja za finansijske istrage i otkrivanje imovine stečene izvršenjem krivičnog djela u BiH – RS, u kome su istakli da je, prilikom potpisivanja sporazuma o priznanju krivice u kome se izriče i mera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem krivičnog dela potrebno precizirati sprovođenje i osiguranje izvršenja ove mere, od koje će zavisiti i pravosnažnost sporazuma o priznanju krivice – presuda. Neizvršenjem mere oduzimanja imovinske koristi stečene izvršenjem krivičnog dela gubi se smisao, pravičnost i objektivnost izrečene kazne. Takođe, sva krivična zakonodavstva u BiH je neophodno usaglasiti sa standardom „negativnih procesnih pretpostavki“ i omogućiti oduzimanje imovine stečene izvršenjem krivičnog dela i u slučaju da je krivični postupak obustavljen iz zakonom određenih razloga, a postoji verovatnoća da je pribavljena imovina stečena izvršenjem krivičnog dela.

Na kraju rada konferencije učesnici su usvojili sledeće zaključke i preporuke:

I. *Učesnici konstatuju punu opravdanost održavanja konferencija ovakvog karaktera i upućuju reči zahvalnosti Misiji OEBS-a u Srbiji na organizaciji konferencije.*

II. *Učesnici konferencije se zalažu za nastavak organizacije sličnih konferencija jer one doprinose razvoju i afirmaciji krivičnog prava, ujednačavanju krivičnog zakonodavstva država koje imaju sličnu pravnu tradiciju, proširivanju i učvršćivanju veza pravnik država regiona. Kao takve one su i u funkciji ostvarivanja ključnih ciljeva reforme krivičnog zakonodavstva država regiona koja je u toku.*

III. *Jedinstven je stav učesnika konferencije da su pojednostavljene forme postupanja u krivičnim stvarima neizostavan instrument efikasnosti krivičnog postupka i podržavaju njihovo normiranje u krivičnim procesnim zakonodavstvima država regiona i njihovu praktičnu primenu u skladu sa razlozima njihovog ozakonjenja.*

IV. Konstastuju se ne male razlike u normativnoj razradi pojednostavljenih formi postupanja u krivičnim stvarima i postojanje ne malog broja pitanja koja treba da budu posebno uzeta u obzir u budućim zakonodavnim aktivnostima država regiona iz krivičnopravne oblasti.

V. Stavovi izneseni na konferenciji mogu da budu osnova u budućoj normativnoj razradi pojednostavljenih formi postupanja i njihovoj praktičnoj primeni na prostoru država čiji predstavnici učestvuju u radu konferencije.

VI. O zauzetim stavovima u radu konferencije učesnici će obavestiti nadležna ministarstva svojih država i nevladine asocijacije iz krivičnopravne oblasti.

VII. Učesnici konferencije će se založiti da usvojeni zaključci i preporuke budu objavljeni u časopisima sa krivičnopravnom tematikom država regiona i na taj način omogućiti upoznavanje šire stručne javnosti sa njihovim sadržajem.